

Силабус освітнього компоненту ОК 2
Освітня програма «Менеджмент»
Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Історія і філософія техніки і технології
1 курс (семестр 1)

Дата створення: 28.08.2021

Викладач: Чаплигін Олександр Костянтинович, проф., док.філос.наук

Кафедра: Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

Контактний телефон: (057) 707 37 86

E-mail: phil@khadi.kharkov.ua

Обсяг освітнього компоненту: 4 кредитів ЄКТС (120 годин).

Короткий зміст освітнього компоненту: Метою є підготовка докторів філософії у сфері науково-дослідної роботи за профілем ХНАДУ, що висуває нові вимоги щодо глибокого усвідомлення ними сутності пізнання, наукового і технічного знання, аналізу науки як специфічної форми пізнання, духовного виробництва і соціального інституту; техніки та технології, їх структурою, рівнями, методологією і методами наукового пізнання і техніко-технологічної діяльності.

Предмет: Галузь філософського знання предметом дослідження якої є як сама техніка, так і її вплив на процеси життєдіяльності індивіда і суспільства загалом, генез і розвиток техніки, технології та інженерної діяльності в людській історії.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

– сформування та збагачення культури мислення та світоглядної культури (оперування поняттями і судженнями, визначення суттєвого, розкриття взаємозв'язків і протиріч; застосування розмаїття методологічних підходів до істини і взаємодії зі світом) та її практичне застосування у самостійних роздумах, поглядах, переконаннях;

– розгляд співвідношення філософії і науки, філософії і техніки;

– представлення класифікації філософських проблем, науки і техніки і виявлення специфіки філософських проблем наукового пізнання;

– аналіз природи науки, її структури і надання класифікації методів і форм наукового опиту;

– сприяння підвищенню творчого потенціалу особистості; Зважаючи на те, що освоєння філософії багато в чому пов'язано з засвоєнням її понятійної мови, необхідно роз'яснення та засвоєння змісту ключових філософських категорій як при викладі відповідних тем, так і під час самостійного

користування студентом довідковою літературою. Самостійна робота над курсом філософії не повинна обмежуватись лише засвоєнням змісту підручників та довідкових матеріалів, необхідно також опрацювати відповідні першоджерела або їх фрагменти.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: дисципліни першого та другого рівня освіти: основи філософії (розділи: теорія пізнання, методологія пізнання), соціологія, основи наукових досліджень.

Набуті компетентності (ОНП)

Інтегральні:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні:

ЗК1. Формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

ЗК2. Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань;

ЗК4. Здатність спілкуватись з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення державною, англійською та/або іншою іноземною мовою;

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.

Фахові:

СК7. Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати;

СК11. Здатність до комплексного та системного управління діяльністю підприємств автомобільного транспорту в умовах конкуренції

Результати навчання:

ПРН1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту.

ПРН11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

Тематичний план

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість лекційних годин	Назва тем (ЛР, ПР, СЗ, СРС, тощо)	Кількість годин
Розділ 1. Філософські проблеми пізнання і науки Тема 1. Пізнання як предмет філософського аналізу	2	СЗ 1. Техніка та технологія: еволюція змісту понять СРС1 Пізнання як предмет філософського аналізу	2 9
Тема 2. Структура та методи наукового пізнання	2	СРС2 . Структура та методи наукового пізнання	9
Тема 3. Наука як система.	2	СЗ 2. Взаємодія науки, техніки та технології в історичній ретроспективі. СРС3. Наука як система.	2 9
Тема 4. Філософія науки як галузь філософського знання	2	СРС4. . Філософія науки як галузь філософського знання	9
Розділ 2. Основні проблеми техніки Тема 1. Філософія техніки	2	СЗ 3. Техніка і людина. Моральний вимір науково-технічного і технологічного розвитку. СРС1. Філософія техніки	2 9
Тема 2. Техніка як діяльність	2	СРС2. Техніка як діяльність	9
Тема 3. Техніка як соціальний феномен	2	СЗ 4., СРС3. Техніка як соціальний феномен	2 9
Тема 4. Проблема «діалогу» людини і комп'ютера.	2	СРС4. Проблема «діалогу» людини і комп'ютера.	9
Усього за семестр	16	СЗ СРС	8 72

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання. Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях. Передбачено написання реферату. Підсумковий контроль передбачає залік у вигляді усного опитування.

Розподіл балів з дисципліни

Види оцінювання	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Усього
Виступ на занятті, участь у дискусії, підготовка презентації	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Захист реферату	28								28
Залік									40
Всього з дисципліни									100

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти на заліку при відповіді на теоретичні питання

Оцінка	Критерії
30 – 40 балів	Здобувач освіти правильно відповідає на поставлене питання, вміє пояснити сутність, методику, може навести приклади застосування понятійного апарату, демонструє здатності до системного, логічного і послідовного мислення; проявляє вміння аргументувати свої думки та ставлення до відповідної проблеми.
20 – 29 балів	Здобувач освіти дає правильну відповідь на поставлене питання, при цьому показує достатні знання понятійного апарату, вміння аргументувати свої думки щодо відповідної категорії. Проте відповідь не є вичерпною, або допущені окремі неточності.
6 – 19 балів	Здобувач освіти у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
0-6 балів	Здобувач освіти дає неправильну відповідь на питання, показує незадовільне знання понятійного апарату чи взагалі нічого не відповідає.

Максимальна кількість балів в цілому за дисципліною становить 100 балів. Студент отримує залік при накопиченні мінімального порогу в 60 балів.

Політика курсу:

- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і семінарських занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- всі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dob_roch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

Рекомендована література:

1. Мовчан С.П., Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології.- Харків: Видавництво Форт, 2013. 316 с.
2. Каслін М.Д., Пономарьов О.С., Чаплигін О.К. Основи філософії інженерної освіти //Навчальний посібник. О.К. Чаплигін, О.С.Пonomарьов, М. Д. Каслін. – Харків: ХНАДУ, 2017. 190 с.
3. Філософія (нормативний курс): навчальний посібник,-2-е вид., доп. І переробл./ О.К.Чаплигін, І.І.Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак.- Харків: ХНАДУ, 2019.200 с.
4. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франко, 2017.364с.
5. Філософія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Чуйко В.Л. та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
6. Філософія науки. Навчальний посібник / Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2017. 588 с.
7. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / Кузь О.М., Чешко В.Ф. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
8. Філософія: [підручник] / М. Фюрст, Ю. Тринкс ; пер. з нім. В. Кебуладзе. Вид. 2-е Київ: Дух і Літера, 2019. 536 с.

9. Філософія для аспірантів: конспекти: навч. - метод. Вид / за ред А. Синиці. – Львів: Ліга - Прес, 2017. 90 с.

10. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів: Тріада плюс, 2016. 364 с.

Додаткові джерела:

<http://files.khadi.kharkov.ua/transportnikh-sistem/filosofiji-i-politologiji/itemlist/category/820-kff.html>

<http://www.philosophy.ru>

<http://filosof.historic.ru>

<http://www.nsu.ru/filf/rpha/lib/index.htm>